

SIKKERHEDSDATABLAD

NOBELIT EP

Dato: 2011.02.21	Internt nr.: 241-02.dan.02	Erstatter: 2007.12.12
------------------	----------------------------	-----------------------

Generel information:

Dette produkt må kun udleveres til brugere med gyldig tilladelse til erhvervelse af eksplosivstoffer udstedt af politiet i Danmark eller tilladelse fra det ressortansvarlige landstyremedlem(mer) for eksplosive stoffer i Grønland.

1. IDENTIFIKATION AF PRODUKTET, LEVERANDØR OG PRODUCENT

HANDELSNAVN	Nobelit EP
PRODUKTTYPE	Emulsionssprængstoff (plastisk konsistens) patronert i plastslange

Leverandør	Orica Denmark A/S
Adresse	Smedeland 7
Postnr. - sted	2600 Glostrup
Telefonnr.	+45 43 45 15 38
Faxnr.	+45 43 43 22 70
Nødtelefonnr.	+45 43 45 15 38
E-mail	jorgen.schneider@orica.com

Producent	Orica Eiti OÜ
Adresse	Jaama 10
Postnr. - sted	41501 Jõhvi
Land	Estland
Telefonnr.	+ 372 33 64 611
Faxnr.	+ 372 33 64 620

2. FAREIDENTIFIKATION

EKSPLOSIV

Sikkerhed:

Eksplodingsfare, en ukontrolleret eksplosion kan forårsage store fysiske skader.

Slag, friktion, unormal stærk opvarmning, ild eller andre antændelseskilder kan føre til eksplosion.

Helbredsfare, produkt:

Kan forårsage hudirritation ved gentagende berøring.

Helbredsfare, sprænggasser:

Ved sprængning udvikles gasser, som vil være farlige ved indånding:

NO, NO₂ og N₂O₄ ("nitrose gasser") er farveløse til rødbrune gasser som kan forårsage åndedrætsbesvær og i værste fald lungeødem med dødelig udgang. Symptomerne kan indtræde flere timer efter, at man har været udsat for gassen.

CO ("kulilte") kan ved indånding føre til hovedpine, svimmelhed, forstyrrelse af syn og hørelse, og i værste fald besvimelse og død.

CO₂ ("kuldioxid") er en mindre farlig gas, men vil, dersom den fortrænger ilt i luften, virke kvælende.

3. OPLYSNING OM KEMISK SAMMENSÆTNING

Nr	Indholdsstoffer	EinCS/ ELINCS	CAS-NR	Kons.(vægt%)	Fareklasse; R-sætn.
1	Ammoniumnitrat	229-347-8	6484-52-2	70 – 80	O ; 5-9
2	Natriumnitrat	231-554-3	7631-99-4	0 – 10	O ; 8
3	Parafinoks		8002-74-2 92045-76-6	0 – 7	IK
4	Parafinolie (inkl. voks og emulgator) DMSO-ekstrakt < 3%, IP 346		8012-95-1 72623-87-1	0-7	IK
5	Natriumnitrit		7632-00-0	0-1	O, T, N; 8-25-50
6	Vand		7732-18-5	7-15	IK

Tegnforklaring Tx= Meget giftig, T= Giftig, C= Ætsende, Xn= Sundhedsskadelig, Xi= Lokalirriterende, E= Eksplosiv, O= Brandnærende, Fx= Yderst brandfarlig, F= Meget brandfarlig, N= Miljøfarlig, Mut= Mutagen, Carc= Kræftfremkaldende, Rep= Reproduktionstoksisk, IK= Ikke klassificeret.

Fuld tekst på anvendte R-sætninger; se pkt. 16

4. FØRSTEHJÆLPSFORANSTALTNINGER

Generelt:

- I alle tvivlstilfælde bør læge kontaktes.

Indånding:

- Sprængstoffmassen/produktet afgiver ikke gasser/dampe (lagring og ladearbejde)

SIKKERHEDSDATABLAD

NOBELIT EP

Dato: 2011.02.21	Internt nr.: 241-02.dan.02	Erstatter: 2077.12.12
------------------	----------------------------	-----------------------

Hudkontakt:

- Tilsmudset tøj fjernes. Vask grundig med sæbe og vand; rigelig skylning.

Øjenkontakt:

- Skyl øjeblikkelig med store mængder vand i mindst 15 min. Evt. kontrol hos læge efter skylning.

Slugning/synkning:

- Skyld munden med store mængder vand og kontakt læge.

Indånding af sprænggasser (efter sprængning eller ved brand / eksplosion):

- Vedkommende fjernes snarest mulig fra eksponeringskilden. Sørg for at den tilskadekomne holdes i fuldstændig ro. Kontakt læge / sygehus hurtigst mulig.
- Ved bevidstløshed: Løs stramtsiddende tøj, aflåst sideleje.
- Ved åndedrætsbesvær: Iltilførsel (kun af øvede personer), omgående transport til sygehus.
- Ved åndedrætsstop: Kunstigt åndedræt.
- Ved hjertestop: Hjertemassage.
- NB! Symptomer på lungeødem kan optræde efter 18-24 timer. (I sjældne tilfælde er der konstateret lungeødem op til 48 timer efter eksponering). I mellemtiden skal den tilskadekomne ligge i fuldstændig ro under overvågning.

5. BRANDBEKÆMPELSE

Forholdsregler ved brand i området ved eller i nærheden af sprængstof (branden har ikke antændt sprængstoffet):

- Med alle mulige midler (vand, alt tilgængeligt brandslukningsmateriale) bekæmpe branden for at forhindre at denne når frem til sprængstoffet.
- Hvis muligt, fjern sprængstoffet (kør bilen med sprængstoffet bort) fra brandstedet.

Brand i sprængstof:

- **forsøg ikke at slukke branden, denne kan overgå til eksplosion! Brand i sprængstof kan IKKE kvæles med noget brandslukningsmiddel (skum, pulver, kuldioxid eller sand). Alle forsøg ØGER risikoen for eksplosion.**
- Stop al færdsel og evakuer området omkring brandstedet i tilstrækkelig sikker afstand med tanke på mulig eksplosion og brandgasser.
- Poster vagt, advar evt. naboer.
- **Kontakt straks politi og brandvæsen.**
- Brand- og/eller eksplosionsgasser må ikke indåndes, se pkt. 2 og 4; Sprænggasser

6. FORHOLDSREGLER OVER FOR UDSLIP VED UHELD

Generelle forholdsregler ved utilsigtet udslip:

- Sprængstofrester fjernes mekanisk og lægges i godkendt, mærket emballage.
- Rester må under ingen omstændigheder kastes i affaldscontainer, kloak eller dumpes / sænkes i vand / sø.
- Hele rør/patroner kan lægges i emballage med hånd, løs sprængstofmasse fjernes med gnistfrit materiale.
- Påse at der ikke er tændmidler i sprængstofpatronerne.
- Brug nødvendige personlige værnemidler, se pkt. 8. Undgå hudkontakt med emulsionsmassen.
- Sprængstofrester må betragtes som specialaffald og tilintetgøres, se pkt. 13.

Utilsigtet udslip, forårsager (ikke detoneret ladning) efter sprængning:

Der henvises til:

- Branchevejledning om sikkerhed ved sprængningsarbejder
- Kursusmateriale i sprængteknik

7. HÅNTERING OG OPBEVARING

Specielle egenskaber og farer:

- Kun kvalificeret personel må håndtere dette produkt

Håndtering:

Der henvises til:

- Branchevejledning om sikkerhed ved sprængningsarbejder
- Kursusmateriale i sprængteknik.

Nogle anvisninger for sikker håndtering / beskyttelsesforanstaltninger med henblik på brand og eksplosion

Kritisk fase: Udlevering fra opbevaringssted --> placering af eksplosive varer før anvendelse

- placeres under tilsyn, utilgængeligt for uvedkommende
- undgå slag, stød og friktion
- beskyt sprængstoffet mod høje temperaturer
- hold sprængstoffet langt fra varmekilder, åbne flammer eller andre antændelseskilder. Rygning **forbudt**.

Opbevaring:

Det henvises specielt til:

- Justitsministeriets bekendtgørelse om eksplosivstoffer (gældende for Danmark)
- Hjemmestyrets bekendtgørelse om eksplosive stoffer (gældende for Grønland)

Opbevaringsgruppe / -klasse: **1.1 D**

SIKKERHEDSDATABLAD

NOBELIT EP

Dato: 2011.02.21	Internt nr.: 241-02.dan.02	Erstatter: 2007.12.12
------------------	----------------------------	-----------------------

Lagringsbetingelser:

- opbevares (lagres) tørt, bedst mulig ventilation i lager
- opbevares (lagres) sikret mod brand i aflåst, godkendt lager
- må ikke opbevares eller placeres sammen med detonatorer eller andre antændelseskilder
- opbevaring og placering skal ske i godkendt, lukket og tæt emballage
- lagringstiden bør ikke overstige 1 år
- anbefalet lagringstemperatur: 0 - 30 °C, lagringstemperatur bør ikke overskride 65 °C (lagring ved høje temperaturer fører til hurtigere forringelse af produkt)

8. EKSPONERINGSKONTROL OG PERSONLIGE VÆRNEMIDLER

Administrative normer:

Stoffer i slutproduktet er ikke omfattet af administrative normer og grænseværdier.
Administrativ norm for sprænggasser, henvises til pkt. 16, Andre oplysninger.

Personlige værnemidler:

Beskyttelse af åndedrættet:

- Ikke nødvendig.

Beskyttelse af hænderne:

- Handsker af gummi eller kunststof
- Ved normal håndtering af færdigpakket materiale er handsker ikke påkrævet.

Beskyttelse af øjnene:

- Beskyttelsesbriller ved håndtering af upatroneret sprængstofmasse
- Ved normal håndtering af færdigpakket materiale er beskyttelsesbriller ikke påkrævet.

Beskyttelse af kroppen:

- Benyt arbejdstøj som er hensigtsmæssig for udførelse af arbejdet og som forhindrer hudkontakt.

Generelle beskyttelses- og hygiejneforholdsregler:

- undgå at spise og drikke under arbejde med sprængstof. Rygning forbudt.
- tilsmudset og vådt arbejdstøj bør skiftes
- vask hænder før pauser og ved arbejdets ophør.
- undgå at komme i kontakt med upatroneret sprængstofmasse

Om administrative normer for sprænggasser; se pkt. 16. Andre oplysninger.

9. FYSISKE OG KEMISKE EGENSKABER

Generelt henvises til egen Teknisk Information.

Udseende og farve:	Vand i olie emulsion pakket i plastslange eller plastrør, grå
Lugt:	Ingen eller meget svag lugt af olie
Termisk spaltning:	Begynder ved 160 °C. Temperatur > 248 °C og indeslutning – eksplosionsfare
Tæthed:	1,15-1,23 kg/dm ³
Opløselighed i vand:	Produktet er delvist vandopløselig.

10. STABILITET OG REAKTIVITET

Farlige reaktioner:

- Termisk spaltning
- Eksplosionsfare ved slag, friktion, brand eller ved andre antændelseskilder

Produkter som skal undgås:

- Stærke baser og syre, undgå generelt at fremmede materialer kommer i kontakt med produktet

Farlige reaktions- / omsætningsprodukter:

- Nitrøse gasser, kulilte og ammoniak
- se pkt. 2 (helbredsfare sprænggasser)

11. TOKSIKOLOGISKE OPLYSNINGER (SUNDHEDSFARLIGE EGENSKABER)

Akut toxicitet, Ammoniumnitrat:

- LD₅₀ (oral rotte) : 2217 mg/kg

Akut toxicitet, Natriumnitrat:

- LD₅₀ (oral rotte) : 1267 mg/kg

Akut toxicitet, Mineralolie:

- LD₅₀ (oral rotte) : > 4300 mg/kg

Akut toxicitet, Samlet for hele produktet:

- LD₅₀ (oral rotte) : > 2000 mg/kg

SIKKERHEDSDATABLAD

NOBELIT EP

Dato: 2011.02.21

Internt nr.: 241-02.dan.02

Erstatter: 2007.12.12

For upatronerede produkter gælder:

Indånding og berøring kan virke irriterende på hud og øjne.

12. MILJØOPLYSNINGER

Upatronerede emulsion kan over tiden efterlade nitrater i vand med mulighed for overgødning.

13. FORHOLD VEDRØRENDE BORTSKAFFELSE

Sprængstofrester (ødelagte patroner/patroner som ikke kan bruges på en forsvarlig måde), sprængstofiniceret udstyr og emballage må fjernes, (evt. ompakkes i godkendt emballage), mellemlagres og hurtigst mulig tilintetgøres på en forsvarlig måde. Der henvises til:

- Branchevejledning om sikkerhed ved sprængningsarbejder
- Kursusmateriale i sprængteknik.

14. TRANSPORTOPLYSNINGER

Landtransport ADR/RID:

Klasse: 1
Klassifikationskode: 1.1 D
UN-Nr.: 0241
Emballeringsforskrifter: P - 116
Godsbetegnelse (teknisk navn): Sprængstof Type E

Søtransport IMDG:

Klasse: 1
Klassifikationskode: 1.1.D
Emballeringsforskrifter: P -116
EmS-Nr.: F-B, S-X
Proper shipping name: Explosives, Basting, Type E

Lufttransport:

Forbudt

15. OPLYSNINGER OM LOVMÆSSIG REGULERING

Handelsnavn: Nobelit EP

Farebestemmende komponenter: Ammoniumnitrat og natriumnitrat

Farekode og farebetegnelse:

E Eksplosiv

Risikosætninger:

R2 Eksplosionsfarlig ved stød, gnidning, ild eller andre antændelseskilder
R38 Kan irriterer huden

Sikkerhedssætninger:

S35 Stoffet og emballagen skal bortskaffes på en sikker måde
S41 Undgå at indånde røgen ved brand og eksplosion
S45 Ved ulykkestilfælde eller ved ildebefindende er omgående lægebehandling nødvendig; vis etiketten, hvis det er muligt

Nationale love og forskrifter:

- Lov om våben og eksplosivstoffer
- Bekendtgørelse om eksplosivstoffer
- Cirkulære om eksplosivstoffer
- Bekendtgørelse om vejtransport af farligt gods (Ny ADR bestemmelse hvert ulige år)
- Hjemmestyrets bekendtgørelse om eksplosive stoffer (Direktoratet for Boliger og Infrastruktur, Grønlands Hjemmestyre) og regler for feltarbejde og rapportering vedr. mineralske råstoffer i Grønland (Råstofdirektoratet, Grønlands Hjemmestyre)

16. ANDRE OPPLYSNINGER

Risikosætninger:

R5 Eksplosionsfarlig ved opvarmning
R8 Brandfarlig ved kontakt med brandbare stoffer
R9 Eksplosionsfarlig ved blanding med brandbare stoffer
R25 Giftig ved indtagelse
R50 Meget giftig for organismer, der lever i vand

SIKKERHEDSDATABLAD

NOBELIT EP

Dato: 2011.02.21	Internt nr.: 241-02.dan.02	Erstatter: 2007.12.12
-------------------------	-----------------------------------	------------------------------

Ved sprængning gælder følgende for sprænggasser:

CAS – nr.:	Sprænggas:	Administrativ Norm		Fareklasse:
		mg / m ³	Ppm	
10102-44-0	Nitrogendioxid (nitøs gas)	3,6 (T)	2 (T)	T+; 26 – 34
10102-43-9	Nitrogenoxid (nitøs gas)	30	25	T+; 26 – 34
630-08-0	Karbonmonoxid (kulilte)	29	25	F+, T; 61-12-23-48/23
124-38-9	Karbondioxid (kuldioxid)	9000	5000	---

Dette datablad bygger på informationer givet i producentens HMS-datablad 26.02.2007 og internt produktkendskab.

Informationen i dette dokument skal være tilgængelig for alle, som håndterer produktet.

